

Riikksuávtõõzz asetõs

sää'masetõõzz mu'ttmest

Riikksuávtõõzz tu'mmstõõgg meáldlânji
muu'ttet sää'masetõõzz (133/1997) 16 da 18–22 §, 29 § 4 da 5 momee'nt, 31 § 1 momee'nt
 jáá'dtemkáplõõgg da 10 páái'k di 32, 44, 45 da 55 §, nákmén ko tõin lie 29 § da 31 § 1
 momee'nt jáá'dtemkáplõk asetõõzzâst 288/2017 da 32 § asetõõzzâst 593/2007, náái't:

16 §

Plaane'tkkõõzz tuejjummuš

E'tkkõõzz sää'mlää'jj 27 §:st jurddum määdd áánnmõõžž kuõskki plaanân tuejjad taarb
 mie'ldd jie'llemviõkk-kõõskõõzz meárrõõzz vuáddald jie'llemviõkk-kõõskõõzz ve'rggooumaž.
 Jie'llemviõkk-kõõskõs vuáitt u'vdded su'nne vuá'ppõõžžid tõ'st, máid plaan tuejje'mmen álgg
 vá'ldded lokku.

Plaanâst á'lgge pue'tted õlmsa vuáddeemvuállsa táál, vuu'd da jee'res ouddõõzz, tõi vuei'tlva
 vuážžai da kaaupšemháa'dd má'hssem- da jee'res luõvtem-määineezvui'm.

Kuá'ss plaan ij leákku tarbb tuejjeed, tuejjad jie'llemviõkk-kõõskõs kaaupsemu'mmstõõgg
 sää'mlää'jj 29 § meáldlânji.

18 §

Plaan ravvummuš

Jie'llemviõkk-kõõskõs álgg i'lmmted tuejjuum plaane'tkkõõzzâst tuõđstõõžžlânji Aanar
 kádda da sää'msuávtõ'sse di määdd ooccjid. Jõs vuu'dest ij leákku primmum le'be ravvuum
 kää'vvtummuš, plaane'tkkõõzz álgg še áá'nned Aanar kää'ddest õlmmsest vuei'nnemnalla 30
 peei'v áái'j tõn mánja, ko vuei'nnemnalla piiijmõõžžâst lij i'lmmtum nu'tt ko kááddlaž
 i'lmmtõõžžid kää'ddest õlmstáa'ttet. Plaane'tkkõ'sse tááđte'mes áá'sšvuázžlaž álgg tááimted
 keerjlaž mošt'tõõzz plaan vuásta jie'llemviõkk-kõõskõ'sse ouddál vuei'nnemnalla áárramáai'j
 puuttmõõžž.

Jie'llemviõkk-kõõskõs ravvad plaan. Jõs jállmõõžž leát e'tkkääm áá'nnemnalla jee'res ko tän
 láá'jj meáldlaž mie'rid ij-ga jie'llemviõkk-kõõskõõzzâst jee'resá'nn láá'jjest le'ddi šiõtlmi
 nuájain leákku vuõiggádvuõtt luõvted riikk máddjállmõõžž, jie'llemviõkk-kõõskõs álgg jiiijás
 ciálklmin se'rdded plaan táin vue'zzin mádd- da meá'cctáallministeria čáu'ddemnalla.

Jie'llemviõkk-kõõskõs tu'mmai máddvuážžamooccmõõžž heelgummsest le'be tõn
 puuttmõõžžâst, jõs oocci ij leákku jáá'kkam 17 § meáldlânji uvddum kááčč le'be ij tieu'd määdd
 vuážžmõõžž oudldõõžžid le'be oocci ij jue'tk máddvuážžamooccmõõžžâs. Jie'llemviõkk-
 kõõskõs álgg ouddál áá'sš čáuddmõõžž veál kuullád oocci, jõs kuullmõõžž jeät leákku ju'n
 čõõđtam plaan kiõtt'tõõllmõõžž õhttvuõđast.

19 §

Kauppkee'rij tuejjummuš da vuállakee'rjummus

Kauppkii'rijid tuejjad da vuállakee'rjat riikk peá'lest jie'llemviõkk-kõõskõs.

Vue'stti älgg vuállakee'rtjed kauppkee'rtj jie'llemviökk-köösöközz pijjjâm 30 suutk kokksaž mie'rräi'j se'st äästöözzi, što jie'llemviökk-köösökös vuäitt kiöččäd vuöiggädvuöđ vuästmö'sše puuttâm.

Jee'res meärra ko sää'mlää'jj mie'rid luövtemuallsaž jällmööžž vue'zzeld kauppkee'rtj tuejjad da vuállakee'rtjat riikk peä'lest jie'llemviökk-köösökös, jös töt lij ravvääm määdd äänmööžž kuöskki plaanâst, määdd- da meä'cctäällministeria ravvâd hâä'dd. Jös la'skkeemvâä'kk le'be jie'res äiprjös lij occkaž, tön vuei'tet kue'dded vuöigeevani.

20 §

Hâä'dd o'ddest mie'rnumuš

Jös ouddâl kauppkee'rtj vuállakee'rtjnumuž vuämmset, što hâä'dd mie'rnumušet lij šöddâm la'skkeemvâä'kk le'be jie'res äiprjös, jie'llemviökk-köösökös ravvad hâä'dd o'ddest. Kuä'ss kööččmöš lij määdd- da meä'cctäällministeria ravveem määdd äänmööžž kuöskki plaanâst, määdd- da meä'cctäällministeria ravvâd hâä'dd. Jös la'skkeemvâä'kk le'be jie'res äiprjös lij occkaž, tön vuei'tet kue'dded vuöigeevani.

Jie'llemviökk-köösökös le'be, jös kööččmöš lij määdd- da meä'cctäällministeria ravveem määdd äänmööžž kuöskki plaanâst, määdd- da meä'cctäällministeria ravvad še te'l hâä'dd o'ddest, jös tääl le'be vuu'd äryv lij miärkteeinalla mottjam hâä'dd mie'rnumuž mænna ij-ga kauppke'rtj leäkku veäl vuállakee'rtjum.

Mâid 2 momee'ntest šiötteet, jää'kket suävdeei vue'zzin še luövtemuallsaž vuässöözzi da vuöiggädvuöđi vue'zzeld.

21 §

Riikk vuäžžmööžži ääsktöözz

Jie'llemviökk-köösökös älgg äänned huöl tō'st, što ääsktöözz lie nokk pue'r riikkläänain da kaaupšemhâ'ddvuäžžmööžžin. Jie'llemviökk-köösökös maaccat še ääsktöözzid kiiddâlm vuä'msteeja, ko riikklään da kaaupšemhâ'ddvuäžžmöš lie loopp räija mahssum.

22 §

I'lmmtös Mäddmetteemstroi'ttla

Jie'llemviökk-köösökös älgg i'lmmted sää'mlää'jj nuäjain šöddâm kiiddös jällmööžž luövtummšin, mie'ldd looggee'l še peäggum lää'jj äälgpeällsaž mie'rid šöddâm luövtummšid, mää'jeevani Mäddmetteemstroi'ttla.

29 §

Mää'jummuž da korggluövâsvuöđ

Jie'llemviökk-köösökös meätt ooccmööžž vuädald mää'jummuž da korggluövâsvuöđ, ko Aanar kää'dd määdvu'vddjie'llemvue'kkve'rggnek lij ouddam ciälkâlm ooccmööžž diött.

Jie'llemviökk-köösökös vuäitt miöttâd mää'jummuž da korggluövâsvuöđ mie'rnum määinaivui'm le'be jârrâ'sted miöttum hiälpötözz, jös töt keäčč, što töözz lij mäinn mää'jummuž miöttâm-määinai mie'ldd.

31 §

Läain luõväsceäkkmöš

Tõn lää'ssen, mäid sää'mlää'jj 37 § 1 momee'ntest šitõteet, jie'llemviõkk-kõõskõs vuäitt mie'rreed riikk-läain obbn'es le'be vuázzas tá'lles määust mä'hssemnalla.

10) jõs läain vuäžžai lij läain kagmõõžž mæn̄ŋa pue'tti viid ee'jj ääi'j pääkkteei määintää jõskkâm läain miõttmõõžž vuädđan le'ddi toi'mmjummšes le'be miärkteeinalla tuõ'ppjam tõn le'be jie'llemviõkk-kõõskõõžž miästtmõõžžtää luõvtam tuärjjõõžž vue'lnn äärrai ää'nnejällmõõžž; le'be

32 §

Kaapšemhá'ddvuäžžmõõžž luõväsceäkkmöš

Jie'llemviõkk-kõõskõs vuäitt ceä'lkķed luõväs riikk kaapšemhá'ddvuäžžmõõžž, sää'mlää'jj 33 § 1 momee'ntest jurddum koolvuässõõžž mie'ldd looggee'l, obbn'es le'be vuázzas tá'lles määust mä'hssemnalla suävldee' vue'zzin seämma vuädaivui'm ko läain vuei'tet ceä'lkķed luõväs oudpeä'lnn 31 § 1 momee'nt 2, 4–6 da 8–11 pääi'k mie'ldd. Jie'llemviõkk-kõõskõs vuäitt še ceä'lkķed luõväs vuäžžmõõžž obbn'es le'be vuázzas, jõs tääl'ast le'be láä'ssvuu'dest le'ddi rajlmid jeät leäkku puällääsktam tiudd äärvsteez. Riikk-koontär vuäitt lää'ssen ceä'lkķed luõväs riikk kaapšemhá'ddvuäžžmõõžž jää'kktee'l, mäid 31 § 2 momee'ntest šitõteet.

44 §

Rää'jtõõžžin luõväspeästtmõõžž da seerd

Sää'mlää'jj 36 §:st da 38 § 3 momee'ntest jurddum láä'v, rää'jtõõžžin luõväspeästtmõõžž da ouddeäđ kuõskki ooccmõõžž älgg tääimted Aanar kää'dd mädđvu'vddjie'llemvue'kkve'rğğnekka, kää'tt vuõltad tõn jiijjäs ciäklmin jie'llemviõkk-kõõskõ'sse. Ooccmõ'sše älgg õhtteed tääl luõvtemķe'rj alggveärlaž le'be vuõiggân tuõđštum kopion le'be hämmaz luõvtemķe'rjen.

Ko tääl le'be vuu'd, koon la'sttai sää'mlää'jjest jurddum kaapšemhá'ddvuäžžmõš le'be läinn, obbn'es le'be vuázzas luõvtet nobba jeät-ga kaapšemhá'ddvuäžžmõõžž le'be läain mie'rriku mä'hssemnalla määust, jie'llemviõkk-kõõskõs vuäitt ooccmõõžž vuädald se'rdded kaapšemhá'ddvuäžžmõõžž le'be läain obbn'es le'be vuázzas luõvtõsvuäžžai va'steemnalla.

Seerd kuõskki ooccam-mõõntõõllmõõžžäst lij viõggäst, mäid 1 momee'ntest šitõteet. Ooccmõ'sše õhttuum luõvtemķe'rj le'be tõn häämas älgg ää'nned se'st luõvtõsvuäžžai cõnnõõttmõõžž tõ'st, što son völdd vuäžžmõõžž suu va'steemnalla.

45 §

Mäddmetteemstroit'el tuäj

Mäddmetteemstrooi'tel älgg tuejjeed jie'llemviõkk-kõõskõõžž i'lmmtõõžž vuädald kiiddälmrekisteera di lää'jjcuarvam- da kideemrekisteera ää'sšvuázžlaž tääl päikka meärkkõõžž tõ'st, što sää'mlää'jj nuäjain vuädđuum tääl lij peäggtum lää'jj 36 § 1 da 2 momee'ntest jurddum rää'jtõõžžin vuällsaž.

Kuä'ss jie'llemviõkk-kõõskõs lij sää'mlää'jj 36 § 2 momee'nt nuäjain peästtam luõväs tääl le'be tõn vue'zz peäggtum lää'jj meäldlaž rää'jtõõžžin, älgg jie'llemviõkk-kõõskõs i'lmmted tõ'st

ooudâs Mäddmetteemstroi'ttla kôöččmôöžžâst âarrai rää'jtôözzid kuöskki meärkkôözz meädda vä'lddem diött kiiddälmrekistee'rest di lää'jjčuârvvam- da kiddeemrekistee'rest le'be meärkkôözz tuejjeem diött tääl luôvâspeästmôöžžâst rää'jtôözzin. Mââimôdsân peäggum lij še viôggâst, kuä'ss jie'llemviökk-kôöskôs lij rii'kke määust puättam tääl le'be tön vue'zz ôhttvuôdâst tu'mmjam, što tön âä'net jee'res ko sää'mlää'jj le'be luättjie'llemvue'kklää'jj mie'rid.

55 §

Rää'jtôözzin luôvâspiäsmôš

Kuä'ss sää'mlää'jj 67 §:st jurddum jällmôš, kää'tt lij määtam saa'mi aazztumšest uvddum lää'jj 3 §:st le'be pä'rggmannu 24 pee'v 1984 uvddum sää'mlää'jj (611/1984) 12 §:st šioottuum rää'jtôözzi vuällsaž, peäss luôvâs täi šioetlmi meäldlaž âä'nnem-meä'rstes, peäss töt luôvâs seämmast še peäggum rää'jtôözzin.

Mäddmetteemstrooi'tel älgg jie'llemviökk-kôöskôözz i'lmmtôözz vuädald tuejjeed ää'sšest meärkkôözz kiiddälmrekisteera di lää'jjčuârvvam- da kiddeemrekisteera nu'tt ko ooudpeä'lnn 45 §:st šioetteet.

Tät asetôs puätt viô'kke tä'lvvmannu 23 pee'v 2026

He'Issnest 19.2.2026

Mädd- da meä'cctäällminister Sari Essayah

Halltôspiisar Joon Huhtakangas